

Αυτοαξιολόγηση των σχεδίων του προγράμματος Comenius 1

Κατάλογος ελέγχου

I Εισαγωγή

Τι είναι η αυτοαξιολόγηση;

Το σχολείο σας μόλις επιλέχθηκε για χρηματοδότηση από ένα σχέδιο του προγράμματος Comenius 1. Ενδεχομένως να είστε πολύ πρόθυμος να ξεκινήσετε το σχέδιο με τους μαθητές και τους συναδέλφους σας στην πατρίδα σας και στο εξωτερικό. Έχετε πολλές ιδέες. Η αυτοαξιολόγηση, ωστόσο, δεν βρίσκεται απαραίτητα ανάμεσά τους.

Όμως η αξιολόγηση έχει μεγάλη σημασία εάν θέλετε να επιτύχει το σχέδιό σας για όλους τους συμμετέχοντες. Τι εννοούμε με την αξιολόγηση; Στην πραγματικότητα είναι κάτι που κάνουμε συνεχώς στην καθημερινή μας ζωή: *σχεδιάζουμε δραστηριότητες, τις πραγματοποιούμε και αναλογιζόμαστε τα αποτελέσματα.* Υπό το φως της εμπειρίας, επανεξετάζουμε τα αρχικά μας σχέδια και κατά συνέπεια κάνουμε τροποποιήσεις για να βελτιώσουμε την απόδοση και την ποιότητα της δουλειάς μας.

Η αυτοαξιολόγηση δεν έχει σκοπό να σας επιβαρύνει επιπλέον. Αντίθετα διευκολύνει τη δουλειά σας δείχνοντάς μας με σαφήνεια που βρίσκεστε σε σχέση με το που υπολογίζατε να είστε. Έτσι σας βοηθάει να επιτύχετε τους στόχους του σχεδίου σας.

Γιατί να ξοδεύουμε το χρόνο μας με την αυτοαξιολόγηση;

Αξίζει πραγματικά τον κόπο; Παραθέτουμε εδώ τα σχόλιά μας σχετικά με ορισμένα ζητήματα που τέθηκαν στο παρελθόν και που ελπίζουμε να σας βοηθήσουν να καταλάβετε τη σημασία της αυτοαξιολόγησης.

“Δεν έχουμε καιρό για γράψιμο, έχουμε να σχεδιάσουμε ένα σωρό πράγματα και καταναλώνουμε ήδη πολλή ενέργεια στο σχέδιο.”

Κι όμως, αν βρούμε το χρόνο να σταματήσουμε, να σκεφτούμε από κάποια απόσταση, να εντοπίσουμε τις δυσκολίες και τις επιτυχίες και να αναλογιστούμε τις συνέπειες σημαίνει ότι θα κερδίσουμε χρόνο μελλοντικά. Είναι η απάντηση της ερώτησης: “Εάν επρόκειτο να το ξανακάνω, τι θα επαναλάμβανα, τι θα άλλαζα για να λειτουργήσει καλύτερα και να κερδίσω χρόνο;”

“Εάν οι άλλοι συνάδελφοι δεν ενδιαφέρονται, δικό τους πρόβλημα.”

Υπάρχει κίνδυνος οι εκπαιδευτικοί που έχουν αφοσιωθεί σε ένα σχέδιο να παραμελήσουν τους συναδέλφους τους και το χάσμα να μεγαλώσει ανάμεσα στους νεωτεριστές και τους άλλους, ανάμεσα σε αυτούς που είναι διατεθειμένοι να επενδύσουν πολλή ενέργεια στο σχέδιο και εκείνους που θεωρούν ότι δεν αξίζει τον κόπο ή δεν έχουν διάθεση να συμμετάσχουν. Μακροπρόθεσμα το σχέδιο μπορεί να ζημιωθεί γιατί κινδυνεύει να περιθωριοποιηθεί και η επιτυχία όσων συμμετέχουν να προκαλέσει το φθόνο των υπολοίπων. Μιλώντας σε όλους για τις επιτυχίες και τις δυσκολίες του σχεδίου συντελούμε στην πραγματοποίηση προόδου και στην αναγνώριση και ενθάρρυνση των μαθητών που συμμετέχουν.

“Η αξιολόγηση σημαίνει την κατηγοριοποίησή μας και τον περιορισμό του πλούτου του σχεδίου μας.”

Είναι αλήθεια ότι μερικές φορές δυσκολευόμαστε να βρούμε δείκτες και ότι είναι αδύνατο να προσδιορίσουμε ποσοτικά τη νέα συμπεριφορά, τις ικανότητες που αλλάζουν και ακόμα περισσότερο τις διαφορετικές αντιλήψεις, καθώς το σχέδιο αποτελεί μέρος μιας διαδικασίας και από την ίδια τη φύση του προορίζεται να εξελιχθεί υπό την επίδραση όλων όσων συμμετέχουν στο σχολείο σας αλλά και στο εξωτερικό. Ωστόσο η ανάλυση όλων των πλευρών του σχεδίου είναι ωφέλιμη για όλους και επιβεβαιώνει ότι βρίσκεστε στο σωστό δρόμο ή σας βοηθά να γυρίσετε στο σωστό δρόμο εάν έχετε ξεφύγει από τους στόχους σας.

II Πώς να σχεδιάσετε την αυτοαξιολόγηση πριν ξεκινήσετε

A. ΠΟΛΥΜΕΡΕΙΑ

A Το σχέδιο Comenius είναι πολυμερές. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να συνεργαστείτε στενά με τους συνεργάτες σας στο σχέδιο. Αξίζει τον κόπο να σκεφθείτε εκ των προτέρων τις πρακτικές απόψεις του γεγονότος αυτού.

Επικοινωνία

- Η συχνότητα της επικοινωνίας μεταξύ των συνεργατών – πόσο συχνά πρέπει να επικοινωνείτε εσείς και οι μαθητές σας με τους συνεργάτες σας στο σχέδιο; Μια φορά το μήνα, μια φορά την εβδομάδα, μια φορά την ημέρα;
- Το είδος της επικοινωνίας μεταξύ των συνεργατών – θα επικοινωνείτε τηλεφωνικά, με αλληλογραφία, με φαξ, με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, με τηλεοπτικές συνεδριάσεις; Από πρακτική άποψη, θα έχουν όλοι οι συνεργάτες πρόσβαση στη νέα τεχνολογία; Πόσο συχνά θα συναντιέστε πρόσωπο με πρόσωπο;
- Η ποιότητα της επικοινωνίας μεταξύ των συνεργατών – για ποια θέματα θα πρέπει να μιλάτε τακτικά; Πώς θα εξασφαλίσετε την πλήρη συμμετοχή όλων των συνεργατών στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν το σχέδιο; Πώς θα ενθαρρύνετε τις επαφές ανάμεσα στους μαθητές;

Συμμετοχή του σχολείου

Το σχέδιο Comenius πρέπει να συμπεριλαμβάνει ολόκληρο το σχολείο και όχι μόνο μια τάξη ή έναν εκπαιδευτικό. Πρέπει να αναλογιστείτε τα εξής ερωτήματα:

- Πώς μπορούν να συμμετέχουν συνάδελφοι από όλα τα συνεργαζόμενα σχολεία; Σε ποιο βαθμό θα πρέπει να συμμετάσχουν αυτοί οι συνάδελφοι;
- Πώς θα ενημερώνονται όλοι οι μαθητές των συνεργαζόμενων σχολείων σχετικά με τις εξελίξεις του σχεδίου ή θα συμμετέχουν σε αυτές;

Ανταλλαγή ιδεών

Πώς θα εξασφαλίσετε την ανταλλαγή πληροφοριών, διαισθήσεων και εμπειρίας ανάμεσα σε όλους τους συμμετέχοντες στο σχέδιο; Ποια συγκεκριμένα βήματα θα πραγματοποιήσετε για να την εξασφαλίσετε;

Περιεχόμενο

Το περιεχόμενο του σχεδίου είναι πραγματικά πολυμερές; Με άλλα λόγια έχει ενδιαφέρον για όλους τους συνεργάτες και μπορούν όλοι να συνεργαστούν σ' αυτό;

B. ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το πρόγραμμα Comenius ενθαρρύνει τον συνδυασμό διαφορετικών μαθημάτων και τη διεπιστημονική προσέγγιση. Κατά την κατάρτιση του σχεδίου σας θα πρέπει να σκεφτείτε τα εξής:

- Τη σχέση ανάμεσα στο περιεχόμενο και την οργάνωση του σχεδίου. Ένα σχέδιο με θέμα τη δημοκρατία, για παράδειγμα, όπου δεν συμμετέχουν όλοι οι μαθητές ή πόσο μάλλον κανένας μαθητής στη φάση σχεδιασμού δεν δείχνει συνέπεια ανάμεσα στο σχεδιασμό και στο περιεχόμενο.
- Πώς θα διδάξετε χρησιμοποιώντας τη διεπιστημονική προσέγγιση; Ποιες μέθοδοι διδασκαλίας ταιριάζουν περισσότερο στην διεπιστημονική προσέγγιση;
- Ποια υλικά / μεθόδους διδασκαλίας θα χρησιμοποιήσετε ή θα αναπτύξετε στον τομέα που επιλέξατε να εργαστείτε;
- Πώς θα εμπλέξετε και άλλους εκπαιδευτικούς από συναφείς κλάδους μαθημάτων;
- Τι ρόλο θα παίξει η νέα τεχνολογία στην ανάπτυξη του περιεχομένου του σχεδίου;

Γ. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Όπως προαναφέρθηκε, ο αντίκτυπος του σχεδίου Comenius σας δεν πρέπει να περιορίζεται σε μια τάξη μόνο – πρέπει να επηρεάζει ολόκληρο το σχολείο και να έχει αντίκτυπο στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον του σχολείου. Για να επιτύχετε αυτό το στόχο σκεφτείτε τα εξής:

- Η ενεργός ενίσχυση εκ μέρους του διευθυντή και της διοίκησης του σχολείου είναι απαραίτητη για να υπάρξει αντίκτυπος σε ολόκληρο το σχολείο. Πώς θα εξασφαλίσετε την ενίσχυσή αυτή; Πώς θα "πλασάρετε" το σχέδιο του Comenius στη διοίκηση του σχολείου σας;
- Ποια συγκεκριμένα βήματα θα πραγματοποιήσετε για να εξασφαλίσετε ότι όλο το προσωπικό και όλοι οι μαθητές όλων των ιδρυμάτων που συμμετέχουν γνωρίζουν για το σχέδιο;
- Πώς θα εξασφαλίσετε ότι το σχέδιο “τραβά την προσοχή” σε όλα τα σχολεία που συμμετέχουν; Με αφίσες, ιστοσελίδες, ενημερωτικές συζητήσεις, άλλες καινοτόμες ιδέες;
- Πώς θα εξασφαλίσετε ότι τα σχολεία της περιοχής γνωρίζουν για το σχέδιο; Θα κάνετε παρουσιάσεις, θα πουλήσετε προϊόντα ή θα διαφημίσετε το σχέδιο με κάποιο άλλο τρόπο;
- Πώς θα εξασφαλίσετε τη συνεισφορά του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος του σχολείου στο σχέδιο; Θα αναζητήσετε χορηγούς ανάμεσα στις τοπικές επιχειρήσεις,

θα αναμιξείτε στο σχέδιο τους γονείς, τις τοπικές οργανώσεις, ή άλλους οργανισμούς;
Τι άλλα μέτρα σκοπεύετε να λάβετε;

Δ. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΤΕΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Στο τέλος του σχεδίου θα πρέπει να προκύψουν ορισμένα σαφή αποτελέσματα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να μπορείτε να αναγνωρίσετε τουλάχιστον μερικά από τα ακόλουθα ως σαφή αποτελέσματα του σχεδίου και να δώσετε λεπτομέρειες σχετικά με το τι ακριβώς επιτεύχθηκε:

- Οι συμμετέχοντες στο σχέδιο απόκτησαν νέες γνώσεις.
- Βελτιώθηκε ο τρόπος μάθησης στους συναφείς τομείς μαθημάτων.
- Οι συμμετέχοντες στο σχέδιο απέκτησαν νέες δεξιότητες.
- Το σχέδιο παρήγαγε συγκεκριμένα προϊόντα.
- Ένα αρχείο των διαδικαστικών πλευρών του σχεδίου, ή με άλλα λόγια ένα αρχείο σχετικά με το πώς υλοποιήσατε το σχέδιο από την άποψη της οργάνωσης, της επικοινωνίας και του περιεχομένου.
- Τα αποτελέσματα διαδόθηκαν μέσα στο σχολείο καθώς και σε άλλα σχολεία και οργανισμούς που ανήκουν στην ευρύτερη κοινότητα.

Τα αποτελέσματα θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ως μέτρο του βαθμού στον οποίο το σχέδιο συνέβαλε στη μαθησιακή εμπειρία όσων συμμετείχαν και στην ποιότητα της προσφερόμενης εκπαίδευσης στα σχολεία που συμμετέχουν.

III. Θέματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εκτέλεση του σχεδίου

Αφού καταρτίσετε το σχέδιο και σκεφτείτε προσεκτικά εκ των προτέρων τα θέματα που αναφέρθηκαν στο μέρος II, μπορείτε να ξεκινήσετε. Μόλις αρχίσετε τη δουλειά σας μην ξεχνάτε ότι η συνεχής αξιολόγηση αποτελεί σημαντικότερο μέρος των δραστηριοτήτων σας. Θα μπορούσατε να αναλογιστείτε τα εξής ενώ εργάζεστε για το σχέδιό σας:

- Σε τι βαθμό ακολουθούμε το πρόγραμμα εργασίας;
- Ποιες απρόβλεπτες δυσκολίες ή ποια προβλήματα μας ανάγκασαν να παρεκκλίνουμε από το πρόγραμμα;
- Πόσο καλά, πόσο εύκολα και κατά πόσο καταφέραμε να επιτύχουμε τους στόχους μας από ένα ευρύ φάσμα προοπτικών;
- Πώς μπορεί να βελτιωθεί η εφαρμογή του προγράμματος εργασίας στο παρόν και στο μέλλον;
- Πως θα εξασφαλίσουμε ότι η ισότητα ευκαιριών μεταξύ μαθητών και μαθητριών, καθώς και του διδακτικού προσωπικού και των δύο φύλων, αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των δραστηριοτήτων των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των τελευταίων και της διεθνούς κινητικότητας?

Μια πρακτική συμβουλή για να σιγουρευτείτε ότι η αυτοαξιολόγηση δεν θα ξεχαστεί ή δεν θα ατονήσει κατά τη διάρκεια του σχεδίου είναι να την ενσωματώσετε στο πρόγραμμά σας, έτσι ώστε να αποτελεί μέρος των “συνηθισμένων” δραστηριοτήτων του σχεδίου. Πρέπει να προβλέψετε χρόνο για αυτοαξιολόγηση μέσα στο σχολείο σας, με τους μαθητές και τους συναδέλφους σας και να της αφιερώνετε χρόνο τακτικά όταν συναντιέστε με τους συνεργάτες σας.

IV. Ερωτήματα που πρέπει να τεθούν στο τέλος του σχεδίου

Ερωτήματα που πρέπει να σκεφτεί η ομάδα του σχεδίου

Προσπαθήστε να απαντήσετε στα ερωτήματα αυτά όσο πιο ειλικρινά γίνεται και αξιολογήστε ρεαλιστικά τα επιτεύγματά σας. Προσπαθήστε να εμπλέξετε και τους μαθητές στην αξιολόγηση.

- Οι στόχοι, σαφείς ή υπονοούμενοι, αξιολογήθηκαν σε ετήσια βάση; Οι στόχοι τροποποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος; Με ποιο τρόπο αξιολογήσατε την επίτευξη ή όχι των στόχων; Η αξιολόγηση αυτή είχε κάποια επίδραση στο σχέδιο;
- Οι δραστηριότητες ήταν κατάλληλες ως προς τους στόχους που προτάθηκαν; Προέκυψαν λόγοι να τις αναθεωρήσετε;
- Τι είδους μεθοδολογία χρησιμοποιήθηκε;
- Χρησιμοποιήθηκε η νέα τεχνολογία για την παραγωγή υλικού και κατά την ανάληψη δραστηριοτήτων με τους μαθητές; Ποιο είδος νέας τεχνολογίας; Σε ποιο βαθμό χρησιμοποιήθηκε; Ήταν χρήσιμο εργαλείο;
- Πώς επικοινωνούσαν οι συνεργάτες; Υπήρξαν δυσκολίες στην επικοινωνία μεταξύ των συνεργατών; Η νέα τεχνολογία χρησιμοποιήθηκε ως μέσο επικοινωνίας μεταξύ των σχολείων που συμμετείχαν; Ποιών σχολείων; Σε ποιο βαθμό; Τα σχολεία που δεν είχαν πρόσβαση στη νέα τεχνολογία βρίσκονταν σε μειονεκτική θέση; Πώς ξεπεράστηκε αυτό;
- Σε ποιο βαθμό αναμίχθηκαν στο σχέδιο το προσωπικό και άλλες υπηρεσίες του σχολείου; Πώς εξελίχθηκε αυτή η ανάμιξη;
- Οι μαθητές από διάφορες χώρες που συμμετείχαν αντάλλαξαν υλικό και ένωσαν πιο κοντά καθώς και ότι συμμετείχαν πραγματικά στο σχέδιο;
- Ήταν όλες οι δραστηριότητες κοινές για όλα τα σχολεία; Εάν όχι, για ποιο λόγο;
- Το σχέδιο συνεισέφερε στη βελτίωση του σχολείου; Με ποιο τρόπο;

Ερωτήματα που πρέπει να εξετάσουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι εθνικές υπηρεσίες σε σχέση με τη συνολική λειτουργία του προγράμματος

Τα ερωτήματα αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία για μας, τους διαχειριστές του προγράμματος. Πρέπει να δούμε ποια θέματα δημιουργούν προβλήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ποια βήματα μπορούμε να κάνουμε για να τα επιλύσουμε. Εάν δούμε ότι ένα θέμα προκαλεί προβλήματα σε αρκετές συμμετέχουσες χώρες, μπορούμε να συνεργαστούμε και να προσπαθήσουμε να τα επιλύσουμε.

- Το σχέδιο οργανώθηκε κατά τη διάρκεια μιας προπαρασκευαστικής επίσκεψης;
- Η διεύθυνση του σχολείου ενέκρινε κάποιο χρονικό διάστημα στο συντονιστή για να δουλέψει για το σχέδιο;
- Οι εκπαιδευτικοί που εργάζονταν στο σχέδιο Comenius διέθεταν επιπλέον χρόνο για το συντονισμό και την εκτέλεση της εργασίας τους;
- Οι εκπαιδευτικοί συνάντησαν δυσκολίες όσον αφορά τη συμμετοχή τους σε συνεδριάσεις στο εξωτερικό;
- Οι συναντήσεις που διοργάνωσαν οι συμμετέχοντες ήταν αρκετές για την ανάπτυξη του σχεδίου Comenius; Πόσο συχνά χρειάστηκε να γίνουν συναντήσεις; Ποια θα ήταν η ιδανική συχνότητα συναντήσεων;
- Ποια/ες ήταν η κύρια γλώσσα ή οι κύριες γλώσσες επικοινωνίας; Χρησιμοποιήθηκαν και άλλες γλώσσες; Οι γλωσσικές ικανότητες δημιούργησαν προβλήματα στην επικοινωνία;
- Υπήρξαν προβλήματα με τους οικονομικούς πόρους που διατέθηκαν για την υλοποίηση του σχεδίου;
- Η συμμετοχή στο σχέδιο είχε αρνητικές πλευρές, π.χ. σε σχέση με τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, τη διοίκηση του σχολείου, τους γονείς, την ομάδα του σχεδίου;